

LIETUVIŠKOJI MEDICININĖ BIBLIOGRAFIJA

J. BASIULIS

Respublikinė mokslinė medicinos biblioteka, įkurta 1941 m. balandžio 4 d. ir atkurta 1944 m. spalio 9 d., išvarė plačią vagą medicininės bibliografijos srityje. Greta didelio bibliografinio-informacinio darbo, kuris atliekamas bibliotekos viduje, tenkinant įvairiausių medicinos darbuotojų poreikius ir atsakant į jų paklausimus, ji išleido daug įvairios tematikos, apimties ir paskirties bibliografinių leidinių.

Bibliografinius darbus pradėta leisti 1948 m. Tada pasirodė biuletėnis „Nauja literatūra, gauta Respublikinėje mokslinėje medicinos bibliotekoje“, kuris ir šiuo metu reguliariai išeina kas du mėnesiai. Metai iš metų leidybinis bibliografinis darbas vis augo ir plėtėsi. Nuo 1949 m. pradėtos leisti rekomendacinės literatūros rodyklės. Jų tematika įvairi ir aktuali — dispanserizacijos, dizenterijos, chirurgijos, infekcinių susirgimų profilaktikos, sanitarijos, akušerijos, gydymojo maitinimo, farmacijos, elektrokardiografijos, onkologijos, ortopedijos, virškinimo fiziologijos ir patologijos, medicininės radiobiologijos, reumato ir daug kitų klausimų. 1960 m. buvo išleista plačios apimties rodyklė „Komplikacijos gydant antibiotikais“, į kurią įtraukta 1948—1958 m. tėvyninė ir užsienio literatūra. Ši bibliografija turėjo ir dabar tebeturi plačią paklausą ne tik mūsų šalyje, bet ir užsienyje. Be to, kasmet išeina bibliotekoje gaunamų periodinių leidinių biuletėnis.

Būdingas mokslinės medicininės bibliotekos bibliografinių leidinių bruožas — tai aukštas jų profesinis ir dalykinis lygis. Šiuos leidinius daugiausia ruošia medikai, kurie bibliotekoje dirba nuo pat pirmųjų jos įsikūrimo dienų. Bibliotekos bibliografiniai leidiniai teikia kvalifikuotą informaciją dideliame respublikos medicinos darbuotojų būriui. Tačiau stambiausias ir reikšmingiausias bibliotekos paruoštas ir išleistas darbas, apie kurį čia ir norima pakalbėti, tai trijų dalių „Lietuviškoji medicininė bibliografija“¹.

„Lietuviškoji medicininė bibliografija“ yra pirmasis tokios apimties ir paskirties specialiosios bibliografijos darbas, ir jis sudaro rimtą įnašą į nacionalinės šakinės bibliografijos sukūrimą.

¹ Šimkūnas V., Maslauskienė M. ir Gutauskas V. Lietuviškoji medicininė bibliografija. (1940—1957). V., 1959. 185 p.

Šimkūnas V. ir Maslauskienė M. Lietuviškoji medicininė bibliografija. II. (1958—1960). V., 1963. 544 p.

Šimkūnas V. ir Dragūnienė T. Lietuviškoji medicininė bibliografija. III. (1961—1963). V., 1965. 614 p.

Medicinos darbuotojai labai šiltai sutiko šito daugiatomio darbo išleidimą. Spaudoje pasirodė recenzijų, kurios gerai įvertino jo reikšmę medicinos mokslo ir praktikos darbuotojams.

Siame straipsnyje norima paliesti kai kuriuos šio leidinio sudarymo metodinius klausimus.

Į bibliografiją įtraukiama visa atitinkamo laikotarpio medicininė literatūra, išspausdinta mūsų respublikoje, nepaisant kuria kalba ir kas jos autorius. Tuo būdu, bibliografijoje atsispindi respublikinė spauda lietuvių, rusų ir lenkų kalbomis. Rodyklėse taip pat registruojami mūsų respublikos autorių darbai, išspausdinti TSRS tautų ir socialistinės stovyklos šalių spaudoje, bei medžiaga iš broliškųjų respublikų ir socialistinių šalių spaudos, jeigu joje liečiami Lietuvos TSR medicinos ir sveikatos apsaugos klausimai arba lietuvių medikų darbai. Tuo būdu, bibliografija sudaroma teritoriniu (viskas, kas medicinos klausimais išspausdinta Lietuvoje) ir nacionaliniu (medicininė medžiaga apie Lietuvą ir lietuvius kitų tautų ir šalių spaudoje) principu. Pastarasis, nacionalinis požymis, apribojamas geografiniais rėmais — TSRS tautų ir socialistinių šalių spauda. Vadinasi, lietuviškąją mediciną liečiantieji darbai, išspausdinti kapitalistinių kraštų spaudoje, čia neregistruojami, tačiau vertėtų pagalvoti dėl jų įtraukimo.

Bibliografijoje siekiama visą minėtą medžiagą suregistruoti išsamiai, pilnutinai. Tačiau šita taisyklė daugiau liečia respublikinę spaudą. Atrodo, kad medžiaga iš kitų respublikų ir socialistinių šalių spaudos atsispindi nepilnutinai. Išankstinė literatūros atranka bibliografijoje nedaro, tačiau dėl šaltinių stokos ir kitų sunkumų sudarytojams nepavyko apimti visos medžiagos, išspausdintos už respublikos ribų. Reikia pažymėti, kad šie medžiagos registravimo principai liečia 2-ąją ir 3-čiąją bibliografijos dalį. 1-ojoje dalyje šaltinių ratas, iš kurių imama medžiaga, žymiai mažesnis. Čia visiškai neatsispindi straipsniai iš laikraščių, netgi „Tiesos“, „Komjaunimo tiesos“ ir t. t. Nėra medžiagos iš TSRS tautų ir socialistinių šalių spaudos. Be to, tik dviejų visasąjunginių žurnalų („Врачебное дело“ ir „Клиническая медицина“) medžiaga pateko į bibliografiją. Taigi, 1-oji dalis savo medžiagos apimtimi yra žymiai siauresnė, ir reikėtų pagalvoti apie rimtus 1940—1957 m. laikotarpio bibliografijos papildymus. Ta pačia proga reikia pažymėti, kad bibliografijos sudarytojai labai bendrais bruožais nurodo arba iš viso nenusako (D. 1 ir 3), koku principu registruojama medžiaga „Lietuviškojoje medicininėje bibliografijoje“. Sunku apie tai spręsti dar ir todėl, kad 2-ojoje ir 3-čiojoje dalyje net nėra sąrašo tų leidinių, iš kurių medžiaga įtraukta į bibliografijas.

Nors bibliografijos sudarytojai siekė apimti visą medžiagą, tačiau jiems to padaryti nepavyko. Kaip teisingai pastebi 1-osios dalies recenzentas med. m. kand. S. Biziulevičius², daugelio respublikos medicinos darbuotojų pokario metais visasąjunginėje spaudoje išspausdintų darbų liko neįtraukti, jau nekalbant apie socialistinių šalių spaudą. Sudarant 2-ąją dalį, spragų buvo padaryta mažiau. Be to, čia pateikti ir 1-osios dalies, t. y. 1940—1957 m. išspausdintų darbų papildymai. Gaila tik, kad jie įsiliejo į bendrą 1958—1960 m. laikotarpį, ir jų ten surasti beveik neįmanoma. Būtų buvę kur kas geriau, jeigu papildymų sąrašas būtų pateiktas atskirai, kaip priedas prie 1-osios dalies. Tai leistų pamatyti, kas buvo praleista, ir duotų konkretų 1940—1957 m. medicininės literatūros leidimo vaizdą. Neišvengta praleidimų ir 2-ojoje dalyje. Kaip pa-

² Biziulevičius S. Leidiniui „Lietuviškoji medicininė bibliografija“ pasirodžius.— „Sveikatos apsauga“, 1960, Nr. 8, p. 57—58.

žymi šios knygos recenzentas L. Gargasas³, čia nepateko tarnybiniam naudojimuisi skirti (numeruoti) leidiniai. Praleistos „II-ojo Respublikinio higienistų, mikrobiologų ir infekcionistasų suvažiavimo pranešimų tezės“ (V., 1958) ir kt.

Bibliografijoje užregistruota medžiaga savo turiniu ir apimtimi toli gražu nelygiavertė. Tarp moksliniu ir praktiniu atžvilgiu vertingų leidinių čia yra ir daug mažareikšmių leidinukų bei straipsnių. Tai pažymi 1-osios ir 2-osios dalies recenzentai. Bibliografija perkrauta įvairių konferencijų programų, atmenų, kvietimų leidiniais. Kelia abejonių tai, ar tikslinga įtraukti į bibliografiją kai kurias kalendoriuose išspausdintas pastabas medicininiais klausimais. Ryšium su tuo tenka pažymėti, kad mūsų respublikos bibliografų tarpe dar plačiai įsivyravusi nuomonė, kuri, deja, būdinga ne tik medicininės bibliografijos sudarytojams, kad į mokslines bibliografijas gali pretenduoti tik tie darbai, kurie yra išsamūs, apima „viską“ Visų pirma, tokių bibliografijų dar nėra ir praktiškai negali būti. Antra vertus, ši baimė ką nors praleisti yra ne kas kita, kaip formalizmo pasireiškimas bibliografijoje, su kuriuo tarybinė bibliografija nuolat ir pastoviai kovoja.

Kiekviena bibliografija turi turėti savo konkrečią paskirtį. Vienas iš kriterijų, kurie nusako bibliografinės rodyklės vertę, jos moksliskumo laipsnį, kaip tik yra tas momentas — kokių laipsnių bibliografijoje surinkta medžiaga atitinka pagrindinę bibliografijos paskirtį. Todėl bibliografijose, skirtose tiek moksliniams darbuotojams, tiek masiniam skaitytojui (populiarizacija), daroma tikslinė, sąmoninga literatūros atranka. Tik, žinoma, kiekvienu konkrečiu atveju ji daroma, vadovaujantis skirtingais kriterijais. Moksliniams darbuotojams dažnai nereikia populiarios medžiagos, aiškinančios elementarius klausimus, ir, atvirkščiai, masiniam skaitytojui, neturinčiam specialaus išsilavinimo, bus neprieinama mokslinio-tiriamąjo pobūdžio medžiaga. Be to, atrankos kriterijai neturi būti formalūs — neimti straipsnių iš laikraščių, kaip tai padaryta 1-ojoje dalyje, — o esminiai, remiantis spaudinio turiniu. Bibliografijos, skiriamos „visiems“, apsaugo sudarytoją nuo galimų klaidų, darant medžiagos atranką, lyg uždeda jam šarvus, tačiau jų vertė žymiai mažesnė, autoriaus kūrybiškumo elementų, jo nusimanymo laipsnio čia nesimato. Taip lengviau, bet ne geriau, nes čia pasireiškia tik pastangos „surinkti viską“, o ne turimą medžiagą kritiškai įvertinti. Kaip tik, atrodo, šito neturėtų būti specialistų sudarytose ir specialistams skirtose bibliografijose. Todėl peršasi išvada, kad ir „Lietuviškojoje medicininėje bibliografijoje“ reikėjo daryti bent nežymią, tačiau kritišką registruojamos medžiagos atranką, arba, įtraukus ir visą „smulkia“ medžiagą, reikėjo ją bent kažkaip išskirti.

Visa surinkta bibliografijoje medžiaga klasifikuojama medicinos mokslo šakomis, laikantis einamojoje valstybinėje registracinėje bibliografijoje naudojamos schemas. Bibliografija buvo pradėta sudarinėti tuo metu, kai tarybinė bibliotekinė-bibliografinė klasifikacija dar buvo kūrimo stadijoje, o dešimtainė klasifikacija, matyt, nepatenkino autorių sumanymų, tai ir Visasąjunginių knygų rūmų schemas (pratarmėje neteisingai vadinama — LTSR Knygų rūmų klasifikacijos sistema) pasirinkimas yra pateisinamas. Be to, ji čia panaudota kūrybiškai, atsižvelgiant į suregistruotos medžiagos kiekį ir jos svarbumą. Todėl kai kurie skyriai sujungti, kiti visai praleisti arba yra nauji.

Medžiagos suskirstymas į klasifikacijos skyrius visumoje padarytas kvalifikuotai. Tačiau atskirais atvejais neišvengta ir kai kurių netikslu-

³ Gargasas L. „Lietuviškoji medicininė bibliografija“. II.— „Sveikatos apsauga“, 1963, Nr. 10, p. 61—62.

my. Pvz., lietuviškas leidinėlis „Atmena pėsčiajam“ (D. 3, eil. Nr. 308) įdėtas į skyrių „Bendroji higiena ir sanitarinė kultūra“, o tas pats leidinėlis rusų kalba pateko į skyrių „Bendrieji klausimai“ (69).

Keliais žodžiais reikėtų paliesti medžiagos išdėstymą skyrių viduje, kuris, mūsų nuomone, išspręstas ne per geriausiai. Jau kalbant apie medžiagos atranką, buvo minėta, kad tikslinga būtų atskirti mokslinę literatūrą nuo populiarios medžiagos. Šitos pastangos matosi ir nagrinėjamoje bibliografijoje. Sudarytojai kiekviename skyriuje atskiromis rubrikomis pateikia straipsnius iš laikraščių ir referatus. Tiesa, 2-ojoje dalyje rubrika „Referatai“ eina po rubrikos „Straipsniai iš laikraščių“, o 3-ojoje — pirmenybė suteikiama referatams. Suprantama, kad vienu ir kitu atveju sudarytojai stengėsi pabrėžti medžiagos vertę, jos mokslinį lygį, nors ne visuomet ir patys aiškiai supranta, kas svarbiau — referatai ar straipsniai iš laikraščių. Norėdami akcentuoti medžiagos reikšmę, jie tai padarė lengviausiu būdu.

Tačiau medžiagos dalijimas į knygas, straipsnius iš žurnalų ir straipsnius iš laikraščių, toli gražu ne visuomet parodo medžiagos svarbumą. Suprantama, dažnai knyga reikšmingesnė už žurnalo straipsnį, o pastarasis už laikraščio straipsnį. Tačiau tai pasakytina ne apie visas knygas ir ne apie visus straipsnius. Juo labiau, kai sąvoka „knyga“ minėtoje bibliografijoje labai neapibrėžta ir nekonkreči. Prie jos priskiriamos ir 2—4 puslapių atmintinės, 3 puslapių rotatoriumi išspausdinta paskaita, pusiau perlenktas lapelis — pakvietimas į medicininę konferenciją. Lyginant tokias „knygas“ netgi su laikraščių straipsniais, neabejotinai pirmenybė priklauso straipsniams.

Taigi, medžiagos skirstymas skyrių viduje, kaip padaryta šitoje bibliografijoje, nėra geriausias. Šitai skirstant, kaip nurodė bibliografijos recenzentai, pvz., skyriuje „Bendrieji klausimai“ greta prof. Z. Januškevičiaus, prof. J. Kupčinsko, prof. V. Lašo ir kitų autorių vertingų mokslinių darbų randame tokius vienetus, kaip „Atmena pėsčiajam“, „Visasąjunginio sanitarinio įgaliotinio pažymėjimas“, „Palangos medikai scenoje“, S. Vaintraubo straipsnis apie Kauno „Mediko“ stalo teniso komandą ir pan.

Toks vertingos medžiagos sujungimas su populiaria, netgi ne grynai medicinine literatūra, pastebimas visuose skyriuose ištiesai per visą bibliografiją ir yra nepateisinamas. Atrodo, tikslingiau būtų buvę, jeigu bibliografijos sudarytojai, užuot skirstę medžiagą skyrių viduje į tris grupes — „Knygos ir žurnalų straipsniai“, „Straipsniai iš laikraščių“ ir „Referatai“ (bei 1-ojoje dalyje — originali ir verstinė literatūra), būtų ją suskirstę į dvi dalis: mokslinė literatūra ir mokslo populiarinimo literatūra. Tiesa, šitoks skirstymas nėra lengvas, nes ne visuomet galima nubrėžti griežtą ribą tarp mokslinės ir mokslo populiarinimo literatūros. Kartais sąlygiškai tektų vieną ar kitą leidinį bei straipsnį priskirti prie vienos iš šitų grupių. Tačiau, net jeigu būtų padaryta nežymių netikslumų, moksliniu požiūriu tai būtų geriau, negu medžiagą skirstyti formaliu požiūriu — knyga, žurnalo straipsnis, laikraščio straipsnis.

Ne paslaptis, kad kai kurie straipsniai, išspausdinti „Tiesoje“, turi programinę reikšmę medicinos mokslui ir sveikatos apsaugai, o straipsniai žurnale arba sanitarijos-epidemiologijos stoties atmintinės, kurios traktuojamos kaip knygos ir pateikiamos pirmoje eilėje, yra tik sanitarinio švietimo arba geriausiu atveju pažintinio pobūdžio. Taigi, medžiagos suskirstymas skyrių viduje į mokslinę ir mokslo populiarinimo aki-vaizdžiai parodytų santykinį vienos ir kitos literatūros grupių augimą, labiau atitiktų medicinos mokslo ir praktikos darbuotojų interesus, palengvintų jiems kiekvienu konkrečiu atveju susirasti reikalingą medžiagą.

Suregistruotai medžiagai apibūdinti ištaisai naudojamosi bibliografiniu aprašu. Vietomis, kur iš antraštės neaiškus straipsnio turinys, pateikiama trumpa anotacija, kaip paantraštiniai duomenys. Lietuviškų knygų ir žurnalų straipsnių autoriai ir antraštės taip pat pateikiamos rusų kalba. Tai praplečia bibliografijos panaudojimo galimybes. Joje gali susiorientuoti ir skaitytojai, kurie nemoka lietuvių kalbos. Aprašas, nors ir sutrumpintas (nevertojami antraštiniai duomenys), visumoje priimtinas. Tačiau anotacijoms galima padaryti pastabų. Visų pirma, jų daug kur trūksta. Pavyzdžiu galima paimti iš eilės keletą straipsnių, užregistruotų skyriuje „Bendrieji klausimai“ (D. 3): „Ir grybai žvakutes užsidega“ (59), „Ir mažieji nori gerti“ (60), „Sutemose“ (61), „Visuomeninis turas visiems“ (62) ir t. t. Visi jie pateikti be anotacijų, ir jų turinys lieka neaiškus. Iš šitų pavadinimų nesužinome, apie ką rašoma straipsnyje. Tokių pavyzdžių galima būtų pateikti daug. Antra vertus, anotacijos ne visur pakankamai individualizuotos ir straipsnio turinį atskleidžia gana miglotai, labai bendrais bruožais. Pvz., skyriuje „Medicinos etika“ (D. 3) beveik visi laikraščių straipsniai turi vieną ir tą pačią anotaciją — apie gydytojo etiką. Tuose straipsniuose kalbama apie konkrečias ligonines ir konkrečius gydytojus, tačiau šito iš anotacijų nesimato. Pagaliau nesuprantama, kodėl anotacijos visur po antraštės pateikiamos lenktiniuose skliausteliuose, o ne lauztiniuose, kaip to reikalauja visos bibliografinio aprašo taisyklės. Žodžiu, reikėtų išplėsti anotacijų vartojimą ir patobulinti anotavimo metodiką.

Bibliografija aprūpinta pagalbinėmis rodyklėmis, dėl to yra lengviau ja pasinaudoti ir galima greičiau gauti reikalingą informaciją. Tiesa, įvairiose dalyse pagalbinės rodyklės yra skirtingos ir jų skaičius nevienodas. Pirmojoje knygoje jų yra tik dvi: „A autorių pavardžių rodyklė“ ir „Panaudotos periodikos sąrašas“, antrojoje — taip pat dvi, tačiau kiek skirtingos: „Personalijose suminėtų pavardžių rodyklė“ ir „A autorių pavardžių rodyklė“, trečiojoje knygoje — keturios: „Personalijose ir darbuose suminėtų pavardžių rodyklė“, „Redaktorių ir vertėjų pavardžių rodyklė“, „Suminėtų medicinos įstaigų ir kurortų rodyklė“ ir „A autorių pavardžių rodyklė“. Kadangi atskirose knygose rodyklės yra skirtingos, todėl negalima bendrai kalbėti apie medicininės bibliografijos pagalbinį aparatą ir jį vertinti. Galima tik tiek pasakyti, kad metai iš metų jis įvairėja ir tobulėja. Be abejo, geriausias pagalbinis aparatas sudarytas prie trečiosios knygos. Čia pagalbinės rodyklės atsako beveik į visus pagrindinius klausimus. Kalbant apie rodyklių rūšis tiek antrojoje, tiek trečiojoje dalyje, labai pasigendama sąrašo tų leidinių, iš kurių buvo imama medžiaga bibliografijai. Pirmojoje knygoje tokia rodyklė buvo, bet ji sudaryta labai netobulai. Ten pateiktas tik žurnalų pavadinimų sąrašas, nenurodant nei metų, nei numerių. Tačiau ir tokia pagalbinė rodyklė leidžia gerai orientuotis tuose šaltiniuose, iš kurių medžiaga pateko į bibliografiją. Minėtos pagalbinės rodyklės reikšmė didelė. Ji leidžia spręsti apie tą medžiagą, kuri surinkta bibliografijoje, ir suteikia galimybę planingai daryti bibliografijos papildymus. Todėl prie peržiūrėtų leidinių sąrašo reikėtų nurodyti taip pat metus ir numerius, nes, kaip rodo praktika, ne visuomet pasiseka peržiūrėti visų metų tam tikro leidinio numerius. Tai ypač liečia TSRS tautų ir socialistinių šalių periodiką. Turint tikslų peržiūrėtų leidinių sąrašą, vėliau esant galimybėms, galima peržiūrėti nematytus leidinius arba trūkstamus jau žiūrėto leidinio numerius ir išleisti bibliografijos papildymus. Neturint tokio sąrašo, planingai daryti bibliografijos papildymus arba patikrinti jos išsamumą praktiškai negalima.

Prie „Lietuviškosios medicininės bibliografijos“ taip pat būtų pageidautina geografinė pagalbinė rodyklė. Ji akivaizdžiai parodytų sveikatos apsaugos išsivystymą atskirose Tarybų Lietuvos vietovėse ir labai pasitarnautų tiems skaitytojams, kuriems reikalinga medžiaga apie medicinos ir sveikatos apsaugos stovį tam tikrame rajone, apylinkėje ir pan. Trečiojoje knygoje esanti labai vertinga „Suminėtų medicinos įstaigų ir kurortų rodyklė“ pilnutinai jos atstoti negali.

Esamos pagalbinės rodyklės metodiniu požiūriu sudarytos gana gerai. Silpniausia iš jų tai pirmojoje knygoje esanti „A autorių pavardžių rodyklė“ Ji nepilna. Joje visiškai neatsispindi personalijų ir nekrologų medžiaga. Be to, trečiojoje knygoje esančios trys atskiros pavardžių rodyklės — personalijų, redaktorių bei vertėjų ir autorių — galėtų būti sujungtos į vieną pavardžių rodyklę. Užtektų prie atitinkamų eilės numerių sutartiniais ženkleliais „apie jį“, „red.“, „vert.“ ir t. t. pažymėti to ar kito asmens santykį su tą knyga arba straipsniu.

Kalbant apie pagalbinį aparatą, taip pat paminėtinos ir įžangos bei bibliografijos sudarytojų pratarmės. Visose knygose jos yra. Antrojoje netgi pateikta medicininės bibliografijos vystymosi Lietuvoje istorinė apžvalga. Visa tai gerai. Tačiau norėtusi, kad sudarytojų pratarmėse aiškiau ir konkrečiau būtų nusakoma, koku principu buvo renkama medžiaga bibliografijai, kokio pobūdžio literatūra įėjo į ją. Sklaidant atskiras knygas, matyti, kad keitėsi šaltinių ratas, keitėsi ir medžiagos rinkimo principai, tačiau pratarmėse tai nepakankamai nusakyta, ir dabar skaitytojui, norinčiam visa tai atsekti, reikia sugaišti daug laiko. Pratarmėse taip pat išsamiau galėtų būti nusakomi ir metodiniai bibliografijos sudarymo klausimai.

Apskritai, būdingas „Lietuviškosios medicininės bibliografijos“ bruožas — nuolatinis jos tobulėjimas. Tai liečia tiek medžiagos apimtį, aprašą bei klasifikavimą, tiek ir pagalbinių rodyklių sudarymo metodiką. Trečioji knyga nuo pirmosios gerokai skiriasi, sudaryta daug geriau. Recenzijoje pareikštos pastabos dėl bibliografijos sudarymo metodikos negali sumenkinti to milžiniško darbo, kurį atliko Lietuvos TSR Sveikatos apsaugos ministerijos Valstybinė mokslinė medicinos biblioteka, bibliografijos sudarytojai, redaktoriai. Medicininė bibliografija neginčytinai užima pirmaujančią vietą šakinėse bibliografijose ir yra svarbus įnašas į medicinos mokslo ir tarybinės lietuvių bibliografijos vystymąsi.

Vilniaus Valst. universitetas
Bibliotekininkystės katedra

Įteikta
1966 m. rugsėjo mėn.

ЛИТОВСКАЯ МЕДИЦИНСКАЯ БИБЛИОГРАФИЯ

И. БАСЮЛИС

Резюме

В данной работе рецензируется трехтомная «Литовская медицинская библиография», изданная Государственной научной медицинской библиотекой Министерства здравоохранения Литовской ССР.

Библиография охватывает всю медицинскую литературу 1940—1953 годов, изданную в республике на разных языках, работы авторов нашей республики, отразившиеся в печати народов СССР и социалистических стран, а также материал из печати союзных республик и социа-

листоческих стран, касающийся вопросов медицины и здравоохранения Литовской ССР или работ литовских медиков.

В целом библиография оценивается положительно. Наряду с тем отмечается ряд недостатков, встречающихся при составлении указателей. Из них в частности указывается на пропуски в подборе материала, в особенности они ощутимы из печати союзных республик и социалистических стран, на отсутствие продуманного отбора литературы и на перегрузку библиографии мелкими и незначительными работами. Недостаточно обоснована группировка материала внутри разделов. Распределение его по формальному признаку на книги и журнальные статьи, статьи из газет и рефераты в данных указателях отмечается как нецелесообразно. Взамен этого предлагается деление литературы на научную и научно-популярную. Также указывается на нечеткость в аннотировании материала и на отсутствие кратких аннотаций, которые в большинстве случаев необходимы. Имеются недостатки и в системе вспомогательных указателей.

Несмотря на встречающиеся недостатки методического характера, в целом «Литовская медицинская библиография» является ценным вкладом в медицинскую науку и развитие литовской советской отраслевой библиографии.
